

OMAHA, NEBR., VE STŘEDU, DNE 17. PROSINCE 1913.

VÁNOČNÍ POZDRAV.

Leti širým krajem vánoční pozdrav, sladký jako bezděčný úsměv spícího dítěte, s nímž andělkové si hrají, jak matky naše říkávaly. Přineslo pozdrav tento do světa Dítě, které se narodilo skoro před dvěma tisíci léty a které lidé ukřizovali, když dorostlo v muže. Přineslo světlo do temnot, náhle ozářených takovým jasnem, že hroutily se v prach chrámy a oltáře bohů, kteří sídlili na Olympu.

Šířilo se světlo z Judey a měnilo se pozvolna v planoucí meč. Padlo římské imperium a spustly háje, v nichž naši praotecové slovanští uctívali svého Peruna a Svantovíta. Narodilo se Dítě skoro před dvěma tisíci léty, při jehož narození blaholíly tajemné hlasy "Sláva na Vysostech Bohu a pokoj lidem dobré vůle."

Budou i letos slavně znít zvony, jako zněly skoro po dva tisíce roků, budou bít jejich ocelová srdce do stříbrozvučného kovu a plesati budou srdce lidská.

Přišla pochybnost a skepsa a prohlásila, že nebylo to božské dítě, které se v chlévě narodilo a které pozdraviti přišli králové, že bylo to lidské dítě, které počato a zrozeno bylo jako ty ostatní děti synů a dcer lidských. "Či mohl by to způsobiti člověk," bylo odpovídáno na tyto pochybnosti. "aby nastal obrat ve smýšlení světa, aby hroutily se v prach velkolepé pohanské chrámy a oltáře a vyrůstaly a zdvihaly se až vysoko k nebesům nové, do nichž by spěchali millionové? Či ta pouhá skutečnost, že vydrželo křesťanství nárazy a útoky mnohých pochybovačných věků není dostatečným důkazem jeho božského původu, že bylo to božské dítě, které v chlévě se narodilo a světlo do temnot přineslo?"

A miji léta a miji věky, a snad nikdy nebude skončen tento spor, ale přijdou Vánoce každým rokem a myšlenky všech lidí, u mnohých třeba bezděčně nebo dokonce proti jich vůli, zalétají k Betlému, nad nímž prý hvězda zazářila, když narodilo se Dítě, které lidé ukřizovali, když dorostlo v muže a potom prohlásili za syna Božího.

Jest to proto, že každý ve svém nitru věří v možnost obrození, v možnost vykoupění. Co jest lidí ve světě, které vykoupila láska dobré ženy nebo jenom jeden laskavý čin spolučlověka, jedno laskavé slovo. Co jest jiných, u nichž hotový duševní a myšlenkový přerod způsobilo nějaké veliké neštěstí, které je postihlo. Mysleli si mnozí, že hrdost a pýcha a moc, to že jsou velkolepé věci a najednou viděli, že jest to jenom studená, bezduchá kostra, pokrytá zlatým hávem a že láska a lidskost jest všechno.

Nenarodilo se nadarmo Dítě skoro před dvěma tisíci léty, ono dalo a vnuknulo člověčenstvu víru ve vykoupění a obrození.

Leti širým krajem vánoční pozdrav, leti jako žehnutí matčino, jest sladký jako bezděčný úsměv spícího dítěte. Nevynechá nikoho, není přibytku, do kterého by se nesnel a hledá vřelá srdce, neboť jenom taková mu porozumí a dovedou mu odpověděti.

Porozumí mu, odpoví naň srdce Vaše? Jste jisti, že když svým vlastním dětem radost působíte, neublížili jste, nepůsobili jste třeba žalost dětem některého jiného člověka? Nenaházeli jste trní a kamoní na životní stezku někoho, pro něhož i bez takového Vašeho přičinění byla již dosti obtížnou? Jest čistě srdce Vaše, aby přijati mohlo vánoční pozdrav, který širým krajem letí, aby naň mohlo odpověděti, aby mělo právo někomu radost způsobiti?

Milujte nejvíce ty, kdož jsou Vám nejbližší, ty, kdož život Vám dali, kdož jsou sourozenci Vašími a kdož život svůj spojili s Vaším "pro lepší či horší", milujte nejvíce děti Vaše, ale nezapomínejte, že tyto posily a tyto podchy nejsou vyhrazeny jenom lidem, ty najдете všude v životě a pamatujte, že lidskost začíná teprve od to

na voze jeleny taženém rozvází, ale v lidskost.

Víte snad o domácnosti, nad kterou těžký smutek se snesl, nad kterou smrt zašuměla svými strašidelnými křídly, neb kde nemoc byla častým hostem, a smutek nikdy není tak těžkým a tak temným, jako když všude kolem radost se směje. Zajděte tam a promluďte potěšlivé slovo a hleďte rozptýlití chmury a vykonáte lepší skutek, nežli když třeba někoho bohatě obdarujete, kdo má všeho dost a dost.

Působí to radost přijati dar, býti obdarovánu, ale ještě větší radost to působí obdarovati někoho jiného a není to pouze dar mající peněžitou cenu, který můžete věnovati spolučlověku. Vzpomínám si velmi často, na matku moji, jakou čistou, andělskou radostí zářily její krásné oči, kdykoli mohla někomu způsobiti štěstí, kdykoli mohla někomu pomoci a bylo to hodné často, kdy pomohla, skutkem, radou.

Působí to radost býti milovánu, ale ještě větší milovati někoho, milovati někoho tak, že na něm nevidíte chyb, že byste vlastní život za něho obětovali, že pamatujete vždycky dříve na něho, nežli na sebe samého.

Leti širým krajem vánoční pozdrav, a líbá lidská čela, čela dětí, pod nimiž starosti se ještě neusídlily, čela jiných, pod nimiž rodí se smělé plány, čela dívek, pod nimiž táhnou sny o přístím štěstí a tolik jest jich jako vlasů na jejich milostných hlavách, líbá vánoční pozdrav čela otců a matek, do nichž starost vryla mnohou vrásku, starost o ty, které do světa přivedli, líbá čela starců a stařen, jichž myšlenky již zaléžijí tam, kde jednou navždy spočinou a kteří pohřešují již mnohé z těch, které mívají rádi.

Klid a mír nese s sebou vánoční pozdrav, takový jako měkká křídla májové noci rozloží nad stíhlym krajem, takový klid a mír, jaký zavládl v duši velkého Rusa Tolstého, když prodělal svůj duševní přerod. Takový klid a mír, jako zavládl v duši mistra Jana, když stál na hranici, klid, který poskytnouti může člověku jenom vlastní nitro, jenom vědomí, že konal vždycky povinnost, že neoklamal nikdy sama sebe.

Četa a vážnost veřejnosti jsou hezké věci, ale tím se těší i špatní lidé a někdy hodně dlouho. Napoleon, jenž přivodil záhubu tří millionů a sedmdesáti tisíc vojáků, výkvetu to nejenom Francie, ale i jiných zemí, jest dosud u mnohých lidí hrdem a vezme to asi hodně dlouho, nežli historie přestane pěstovati tento falešný kult. Pak také přestanou lidé klaněti se bohatství, na němž často lpi slzy a krev, bohatství, které často bylo nahromaděno za cenu tisíců zničených dětských životů. Byl osvobozen člověk tělesně, jako těžké mlhy před paprsky slunce ustoupilo otroctví a nevolnictví a bude také člověk osvobozen duševně, bude pouze člověka a bratra v bližním svém hledati a spatřovati a pak spadnou i ta poslední pouta fyzického nevolnictví a celé lidstvo se obrodí a slaviti bude své vykoupění. Nedostaví se to náhle, nenarodí se nikde a nikdy Dítě, které by tento obrat ve smýšlení lidstva rázem přivodilo, ale bude to výsledek pozvolného vývoje a procesu, na němž pokolení lidská a celé věky pracují. Přijdou Vánoce člověčenstva a blaholíti bude jítmi přes z hrdel millionů a vysoko stoupati k blankytu nebes, s něhož slunce vysílá své životadárné paprsky na celý svět, na celou rodinu lidskou.

Leti širým krajem vánoční pozdrav, leti přes siné moře a tesklivé přístře a přes hřebeny hor a přes doliny, chvěje se v čistém zimním vzduchu nad městy a vesnicemi a farmami a nad přibytky bohatých i chudých, leti to upomínky zářitého štěstí i zářitého soužení, otevírá se tomuto vánočnímu pozdravu srdce lidské a touží někomu radost způsobiti, aby sama ji pocítilo, aby zářilo jeden z těch říkavých a vsázených okamžiků opravdového štěstí.

ho počtu, když můžete viděti v lidské světle v temnotách. Nikdo nemůže bytostí, která není z Vaší bezprostředí, zaznamenati všechnu lidskou utrpení ve světě, ale každý může pracovati k tomu, aby té lidské utrpení nebylo více. Dítě, které skoro před dvěma tisíci roky se narodilo, že byl to Kristus, jenž tvář, která znala pouze smutek a soustrast, aby člověčenstvo našlo cestu k radosti. Mluví neslyšitelný hlas k srdcům lidí. Kdo dovede se zbavit nějakým v době vánoční a jsou mu při něm, dosáhl vykoupění když Vystupují, než kdykoli jindy. Činiti tak, aby k tomu mohli přispěti, byli jste dost tím, kdož jsou Vám nejbližší, jest nikoli v tajemného starce, jenž dary

Vaši povinností, avšak hleďte konati více než povinnost. Víte snad o rodině, kde hubené dětské ručky vyvádějí si záplatané punčáčky, aby i na ně, v jejich chudobě, Santa Claus pamatoval a tedy Vy, kdož jste šťastnějšími, vešměte na sebe úlohu Santa Clause, aby srdceka těch ubohých dětí zaplesala, aby v tom útlém věku učila se věřiti, byli jste dost tím, kdož jsou Vám nejbližší, jest nikoli v tajemného starce, jenž dary